

Po Jugoslaviji

Zakon o shodih in društvih je v načrtu končan, v vladi pa še ne sprejet. Načrt razlikuje dvojne shode: zasebne in javne. Zasebni shodi (doslej zaupni sestanki) so takšni, ki se vršijo v zaprtih prostorih in za katere so bila izdana posebna povabila. Za take shode in sestanke ni potrebna prijava politični oblasti. Javni shodi ali zbori pa so tisti, ki se vršijo v javnih prostorih ali pod milim nebom ter so splošno dostopni. Te shode bo treba prijaviti upravni oblasti prve stopnje (okrajnemu načelstvu), ki potrdi sprejem prijave. To prijavo morajo podpisati vsaj trije sklicatelji, ki morajo biti polnoletni jugoslovanski državljani. V prijavi morajo navesti namen shoda, ne pa tudi govornikov. Javne shode vodi predsedstvo vsaj treh oseb. Dokler ni izvoljeno predsedstvo, vodi zborovanje eden izmed sklicateljev. Zastopnik javne oblasti sme shod razpustiti takrat, ko je prej trikrat opozoril zborovalce, da bo zborovanje razpustil. Kar se tiče ustanavljanja političnih društev, je zakonski načrt na stališču popolne svobode združevanja. Društvo je treba prijaviti oblasti ter prijavi priložiti pravila in sestavo odbora. Zakonski načrt razlikuje politična društva in politične stranke. Prijavo za ustanovitev političnega društva je treba vložiti pri upravni oblasti prve stopnje, za ustanovitev stranke pa pri ministrstvu notranjih del. Kakor za ustanovitev političnega društva je okrajno načelstvo pristojno tudi za njegov razpust, za razpust politične stranke pa je pristojno ministrstvo. Razpust sledi, če društvo ali stranka javno ali tajno proglašajo nasilno spremembo ustave, če rovari proti ozemeljski nedotakljivosti države ali proti njenemu političnemu edinstvu. Med različnimi drugimi določbami zakonskega načrta je tudi ta, da bodo morale v bodoče objavljati vse stranke in vsa politična društva letne obračune svojih denarnih prejemkov in izdatkov.

Socialistična politika v Sloveniji proglašuje za bližnjo bodočnost ta-le načela: delati je treba s polno paro za obnovo socialistične stranke. Ta stranka ostane slej ko prej na marksističnem stališču razrednega boja (sovražnega hujskanja enega stanu proti drugemu, zlasti delojemalcev proti delodajalcem). Dobra in koristna je koncentracija vseh liberalnih in naprednih strank v Sloveniji (dokaz, da prijateljstvo teh čudnih delavskih prijateljev s kapitalistično JNS in sorodnimi skupinami traja naprej). V gotovih primerih je dovoljeno in potrebno sodelovanje z liberalnimi strankami in skupinami (politika

ljudske fronte se bo torej nadaljevala ter prišla do veljave pri raznih volitvah). Naše delovno ljudstvo odločno odklanja ta načela ter bo skrbelo, da bodo socialistični lovei manjmatov pri prihodnjih volitvah ostali brez plena.

Pavovo perje. Marksistični socialisti kaj radi glumijo svobodnjaško politiko, odevajoč se s pavovim perjem. »Delavska politika« je zadeklamirala slavospev »politični in socialni demokraciji«. V njenih ustih zveni ta slavospev prav tako prijetno in vabeče, kakor hripavo kričanje iz grla pevca-pava. Socialistični list je tudi izdal nagib tega »ubranega« socialističnega političnega petja. Ta nagib so bodoče volitve, ki jih bodo socialisti »motrili s tega zrelišča«. Naše ljudstvo pa bo imelo pri volitvah svoje »zrelišče«. Ono je namreč zlo naše socialiste za časa JNS diktature v Jugoslaviji ne kot bojavnike za svobodo in demokracijo, marveč kot tihe, včasih tudi javne kompanjone JNS nasilnikov. Kakšno je dejansko zrelišče marksistov — naši socialisti so namreč marksisti — na svobodo in demokracijo, dokazuje uresničenje marksističnega socializma v Rusiji, kjer vlada najhujše suženjstvo poedincev in vsega naroda.

Post brez plesa. Šibeniški list »Katolike« ugotavlja z zadovoljstvom, da v šibeniku poteka postni čas brez plesa. Kaj takega o naših krajih ne bi mogli reči. So nekateri kraji, kjer gotova društva prirejajo rajalne in plesne zabave v postnem času. In so nekateri listi, ki delajo za takšne prepovedane zabave v postnem času reklamo. Naš list je imel za-

Zoper prehlad in glavobol

vzemite 1-2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. br. 37692 od 22. XII. 1939.

lostno dolžnost, da je takšne primere ugotovil. Upamo, da tega ne bo več treba.

KZ zahteva takojšnjo ustanovitev banovine Slovenije

Zadnje nedeljo se je vršil v Celju za vso Slovenijo letni občni zbor Kmečke zveze, katerega so se udeležili zastopniki 330 krajevnih KZ. Zbrani najodličnejši zastopniki slovenskega kmečkega stanu so postavili ob tej priložnosti na čelo letošnjega letnega poročila o delovanju svoje stanovske organizacije zahtevo po takojšnji ustanovitvi banovine Slovenije. Država mora biti tako urejena, da poslovanje ne trpi zaradi pretiranega centralizma in da se počutijo Slovenci, Hrvati in Srbi enakopravni in so na svoji zemlji svoji gospodarji.

Mogočno obiskani občni zbor je otvoril načelnik KZ g. Ivan Brodar. Izrekel je dobrodošlico navzočim odličnim prijateljem kmečkega stanu, slovenskim senatorjem, ter prečital zboru poslano pozdravne brzojavke na-

rodnega voditelja dr. A. Korošca, kmetijskega ministra dr. Čubriloviča in gradbenega ministra dr. Mihe Kreka.

Z največjim navdušenjem je sprejela polna dvorana vdanostno brzojavko kralju in pozdravne brzojavke: knezu namestniku Pavlu, dr. A. Korošču, kmetijskemu ministru ter g. banu dr. Marku Natlačenu.

V svojem govoru je g. načelnik naglasil posledice gospodarskega prevrata v nevtralnih državah, ki jih občuti tudi slovenski kmet. Slovenski kmet upravičeno toži o propadanju svojih gospodarstev, kmečka mladina beži od doma, kjer vidi le delo brez zaslužka. Temu stanju je potrebna nujna pomoč. Brezobrestna daljša posojila se naj dajo kmetovalcem in predvsem po obmejnih ter narodno ogroženih krajih. Dokončati je treba agrarno

S 76 leti je napravil izpit

Med mladimi dijaki znanega italijanskega tehničnega zavoda v Vicenzi je prišel te dni k izpitu vitez Luigi Tiberto, 76 let star gospod. Vedno se je zelo zanimal za radijsko tehniko in da bi svoje znanje v tem področju poglobil, se je bil vpisal za slušatelja omenjenega zavoda. Njegova vnema je dosegla velik uspeh. Izpit je opravil tako sijajno, da so mu podelili diplomu radijskega tehnika z »najvišjim odlikovanjem«.

40 vojakov v družini
Francosko vojno ministrstvo je objavilo, da je smatrati go. François Tournyjevo v Poinçonu za »najbolj patriotsko ženo Francijec«. Ga, Tournyjeva ima

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetiskega življenja

»Dobro! Daj mi ga pa ceneje!« se je trpko nasmehnila žena.

»Pusti krompir in raje kupi kaj drugega,« ji je prigovarjal Karanzin.

»Ne! Jaz hočem imeti krompir.«

»Če je tako, potem ne bo nič s kupčijo. V skladišču ni niti enega krompirja. Kupi rž namesto krompirja. Otrokom boš skuhalo dobro juho.«

»Vsaj pšenico mi daj!«

»Tovariši, danes vam ne morem dati drugega ko rž. Pšenica je pošla. Sicer pa čemu izbiranje? Rž je prav tako dobra ko pšenica. Še več izda.«

Ljudje so se spogledali. Začeli so mrmrati, nekateri celo glasno vzklikati.

»Niste zadovoljni?« je vprašal Karanzin. »Prav za prav ste bedasti. Glejte, iz ržene moke si lahko spečete lepe, tanke, suhe pogačice, pšenična moka pa je kecmesta (lepljiva).«

»Zakaj nam ne daš kar slame kot živalim?« je ogorčeno vzkliknil Ivan Kutusov. »Saj je najbrž sladka in bi bila kar dobra za rezance.«

8

»Le pomiri se, kmalu boš tudi slamo dobil,« se je posmehoval Karanzin.

»Vse je samo za delavce!« se je zasiljal iz množice ogorčen glas. »Mi kmetje pa nič ne dobimo, čeprav mi pridelujemo žito in krompir! Kje je tu enakost? Ali nismo tudi mi člani sovjetske Rusije?«

Karanzin je čutil, da položaj postaja resen. Nekako se je moral izmotati iz zagate.

»He, tovariš!« je vzkliknil. »Preseli se v mesto in postani delavec! Potem boš tudi ti na boljšem, kakor misliš. Meni bi bilo najljubše, če bi se sploh vsi odselili od tu. Tako bi se rešil nezadovoljstev in godrnjačev.«

»Kako ne bi godrnjali, ko pa ničesar nimaš v tem svojem skladišču.«

»Ničesar?« je vzklikel Karanzin. »V teh zabojih imam nad pet sto ameriških čepic, a teh nihče noče kupiti.«

»Mi hočemo hrano!« so zavpili nekateri.

»Belega kruha!« so dodali drugi.

»Obleke!« se je slišalo od vseh strani.

»Tovariši,« je zavpil Karanzin, »ne jezite se! Raje pokupite te suhe ribe, drugače jih bodo črvi snedli. Kupite jih! Zvečer boste imeli dobro ribjo juho.«

Tako je Karanzin dan za dnem vršil svoj trgovski posel. Kupce je sedaj zabaval, potem spet zmerjal in se nad njimi jezil. Ljudje so dan za dnem prihajali v skladišče in so od dne do dne bolj zagrenjeni odhajali, ker

reformo. Ogromne količine slovenske zemlje so neobdelane, ker so last tujcev. Nad 50.000 novih kmetij bi bilo treba ustvariti za slovensko kmečko mladino. Kmečki stan nujno potrebuje združeno osrednjo blagovno centralo, ki bo mogla povezati vse naše raztresene blagovne zadruge in ustanoviti nove tovrstne zadruge povsod, kjer še ne obstoje, ter čimprej prevzeti naš kmečki trg.

Ob koncu svojega govora je klical predsednik na pomoč oblast, da priskoči na pomoč kmetu, ki je bil ter bo temelj naroda in države.

Zunanje ter notranje politično poročilo je podal g. senator Franc Smodej, kojega izvajanja so bila deležna občega odobravanja.

Sledila so poročila: tajnika, o mladinskem gibanju KZ in o naporih ŽKZ, ki še ni mogla začeti z organiziranim delom.

Po teh poročilih se je razvila živahna razprava, v katero je poseglo več članov.

Na občnem zboru so bile soglasno sprejete važne, na zadeve kmečkega stanu se nanašajoče resolucije, v katerih je izrečena zahteva po zavarovanju kmečke zemlje, kmečkega obznanja in vseh kmečkih koristi.

Letni občni zbor KZ so zaključile volitve in je bil izvoljen soglasno naslednji odbor: načelnik Brodar Janez, Hrastje pri Kranju; prvi podnačelnik Špindler Jože, Sv. Ana v Slov. goricah; drugi podnačelnik Štrcin Janez, Kaplja vas, p. Komenda; tretji podnačelnik Prelog Franc, Zagojčič, p. Sv. Marjeta pri

Ptuju; blagajnik inž. Muri Lambert, Ljubljana; tajnik dr. Voršič Josip, Ljubljana; vodja MKZ Puš Ludovik, Ljubljana; voditeljica ŽKZ Brodar Frančiška, Hrastje pri Kranju.

Številni odborniki so vzeti iz vseh krajev Slovenije. Občni zbor KZ je tudi sklenil, da se bo vršil v spomladi velik kmečki tabor v Slovenski Krajin.

Novice iz domačih krajev

Sneg porušil hišo. V Zg. Zerjavcih v šentlenarškem okraju je teža snega porušila hišo malega posestnika Jakoba Klemenčiča. Domači so ostali na čudežen način nepoškodovani.

Pred šestimi tedni zmrznjenega so sedaj našli. Iz Ormoža smo prejeli naslednje poročilo: Na Lešnici je živel 58 letni gluhonemi in sipošno priljubljeni mizarški pomočnik Franc Trstenjak. Prebival je v mali hiši. Ker mu je svojčas odrezal stroj prste na roki, je dobival mesečno 226 din rente. Ljudje so videli zadnjič Trstenjaka okrog Novega leta. Vsi so bili prepričani, da je kje na delu. Slednjič so sosedje le sneli okno z njegove sobice in videli, da je ležal mizar na tleh pri vratih zmrznjen. Sodna komisija je ugotovila, da je Trstenjak zmrznil pred kakimi šestimi tedni. Pri njem so našli še 300 din.

Zmrznil na potu proti domu. Nedaleč od Cankove v Slov. Krajinu so našli zmrznjenega maljšega moškega. V mrtvem so prepoznali 36 letnega Antona Bokana, sina posestnika iz Skakovcev, ki je šel peš iz Murske Sobote proti domu. Bokan je bil dalje časa

zaposlen v Franciji in je bil na povratku. Med potjo je omagal in zmrznil.

Huda nesreča s terpijolum. Pri Sv. Petru pod Sv. gorami je zvečer delal pri luči, v kateri je radi pomanjkanja petroleja gorela nevarna mešanica terpijol. Po nesreči se je svetilka prevrnila in obenem eksplodirala. Takoj je bil v ognju tajnik občine in vsi predmeti naokrog. Na pomoč prihiteli so pogasili tajnikovo obleko in oteli občinsko hišo pred uničenjem. Tajnik je dobil pri nesreči tako hude opekline po vsem telesu, da so ga koj prepeljali v brežiško bolnišnico.

Nesrečen padee z drevesa. 26 letni dninar Franc Selič iz Rečice pri Laškem je padel pri čiščenju tako nesrečno z drevesa, da si je natrl hrbtenico ter zlomil desno nogo. Seliča so prepeljali v resnem stanju v celjsko bolnišnico.

Železniški premikač smrtno ponesrečil. Na postaji Jesenice je hotel skočiti premikač Maks Smolej, samski in doma iz Kranjske gore, med premikanjem tovornega vlaka k zavori. Pri skoku mu je soodrsnilo, padel je

Barratt, novi poveljnik angleških zračnih sil na francoskem bojišču. S toplejšim vremenom ga čaka težka naloga

Summer Welles, zastopnik ameriškega zunanjega ministra, se je pripeljal v Italijo kot mirovni posredovalec

General Hugon Oesterman, poveljnik finske južne fronte, na kateri se bijejo zadnje dni naj-srditejši boji

Gustav Krupp, izumitelj in predstavnik največjih nemških tvornic za izdelovanje topov in drugega orožja

za težko zaslužene bone skoraj ničesar niso bili. Družine so stradale in na pol nage hodile okrog...

*

Nataša je kmalu prispela do hiše Alekseja Andrejeva. Šla je preko dvorišča. Za lep se je ustavila pri mlatilnici, ki se je svetila od niklja in bakra. Leseni deli so bili pobarvani z rdečo barvo. Deklica je spet sklenila, da bo prišla k mlačvi. Ko se je nagledala mlatilnice, je zavila proti srednji zgradbi. Po stopnicah je hitela k vratom, odprla jih je in vstopila v prostrano sobo.

Sredi sobe je stala velika miza. Okrog mize so se vrstili stoli. Ob steni sta stali dve postelji, v enem kotu pa dve skrinji. Ob nasprotni steni sta stali dve omari. Na stenah je viselo nekaj slik. V enem izmed pročelnih kotov je tiktakala ura, drugi kot, katerega je prej krasil oltarček Matere božje, je bil prazen.

V sobi sta bila Aleksej in Karina. Sedela je pri oknu in šivala. Ko je zagledala Natašo, je pustila delo, vstala in ji hitela naproti. Razširila je roke, da bi jo objela.

Ko je stala pred deklico, so ji roke omahnile. Začuden je gledala.

»Ljubi Bog! Kaj se je zgodilo?« je s tresočim glasom vprašala. »Nataša, kaj ti je? Tvoj obraz je bled in upadel. Povej, kaj se je zgodilo? Ali je brat umrl?«

»Ne, bratu se ni nič zgodilo!« je odkimala deklica.

»Kaj pa? Govori, govori!« je nestrpno besedičila

starka. Stopila je k deklici, ji ovila roko okrog pasu in jo privila k sebi.

»O, mati Karina!« je zaječala Nataša. »Zadela nas je največja nesreča, ki je mogoča. Šubin je ubil našega očeta...«

Zahtela je in skrila glavo na starkine prsi.

»Tvojega očeta?« je zaklical Aleksej, ki ni mogel verjeti svojim ušesom.

»Da, zaradi dveh, treh rib, ki jih je nesel domov,« je jokaje odgovorila Nataša.

Karina je nesrečnico božala po glavi in nežno rekla: »Ubog otrok! Ubogi moj otrok! Očeta si izgubila? To je res največja nesreča.«

Nataša je peljala h klopi, ki je stala pri peči. Obe sta sedli. Starka je privila deklico k sebi in je pritisnila svoj obraz k Natašinemu. Deklica je še vedno jokala. Karina jo je pustila pri miru, ker je vedela, da solze najbolj olajšajo bol.

Aleksej je začutil v svojem srcu jezo in gnus. Čutil je, da bi v tem trenutku bil pripravljen zgrabiti Šubina in strsti iz njega grešno dušo.

Aleksej je bil zelo nagle narave in jezljiv. Bil je visoke rasti in suh. Imel je široko glavo, zelo izrazito čelo. Nosil je dolge lase, ki si jih je česal nazaj. Lasje so bili beli ko sneg. Oči so bile zelenkaste in so ležale v globokih jamah. Senčile so jih goste obrvi, ki so bile

med svojimi sinovi, zeti in vnuki nič manj nego 38 vojakov. Zadnji član njene družine, ki je odšel na fronto, je bil neki zet, ki je po rodu Italijan, a se je na brzojavni poziv tašče takoj prijavil za vojno službo. Ko pozovejo naslednji vojni razred, se bo številno vojakov iz njene rodbine zvišalo na 40. Vlada je sklenila, da izroči patriotski ženi posebno odlikovanje.

*

S prisego je onemel V Topolni na Moravskem živi kmet po imenu Franc Gajdošič, ki slovi po okolici zavoljo svoje nenavadne prisega, da si ne bo rezal niti brade niti strigel las in da ne bo nikoli več spregovoril nobene besede. Gajdošič je bil to prisegel, ko se je pred 20 leti vrnil iz vojne in

pod kolesje in bil je takoj mrtev. Kolesa so mu strla prsni koš in odrezala obe nogi.

Žrtev neprevidnega ravnanja s puško. V Zg. Brniku na Kranjskem je v krčmi vinjen gost pomeril v razposajenosti ter neprevidnosti puško na 20 letnega posestniškega sina Andreja Ropotarja iz Sp. Brnika. Puška se je sprožila po nesreči in Ropotar je obležal v krvi s prestreljenim desnim stegnom. Poškodovanega so oddali v ljubljansko bolnišnico.

Letošnje birmovanje v dekaniji Dravsko polje. V dekaniji Dravsko polje se bo delila sveta birma po sledečem redu: v nedeljo, dne 14. aprila, pri Sv. Juriju v Hočah; v ponedeljek, 15. aprila, pri Sv. Mariji v Slivnici; v torek, 16. aprila, pri Sv. Ani v Framu; v sredo, 17. aprila, pri Marijinem Vnebovzetju v Cirkovcah; v četrtek, 18. aprila, pri Sv. Mariji na Ptujski gori; v soboto, 20. aprila, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; v nedeljo, 21. aprila, pri Sv. Janžu na Dravskem polju.

Semensko žito za revnejše kmete. Radi slabe lanske žetve in letošnje dolge zime je ostalo mnogo revnejših kmetovalcev brez semenskega žita. Kmetijsko ministrstvo je prevzelo pobudo, da preskrbi revnim kmetovalcem potrebno seme, da bo lahko vsak na spomlad obsejal svojo zemljo. Preskrbovanje bodo prevzeli banovinski semenski skladi. Slovenija bo dobila za semenska žita pol milijona dinarjev.

Za duhovne vaje za kmečka dekleta na Betnavi pri Mariboru je prišlo toliko prijav, da se morajo vršiti duhovne vaje trikrat, in sicer od 28. februarja do 3. marca — od 5. do 9. marca in od 10. do 14. marca. Začetek vsakokrat prvi dan ob 18, sklep zadnji dan zjutraj. Dekletom, ki naj pridejo na druge, oziroma na tretje duhovne vaje, se je po pošti sporočilo. Nove prijave se več ne sprejemajo.

Protituberkulozna liga Ptujška gora z okolice. Dne 25. februarja je zborovala tukajšnja protituberkulozna liga na Ptujski gori. Pod vodstvom poživovalnega, neumornega predsednika dr. Pečeta, odbornikov in članstva, se dela za zatiranje naše sovražnice jetike ne samo tako, da se podpre jetične bolnike in njih družine ter jim daje možnost zdravljenja, temveč skrbi tudi za vse ogrožene, socialno slabo stoječe, zdravstveno šibke, ki so kot taki najboljša podlaga za seme tuberkuloze. Želeli bi, da se zavzame za tako koristno delo čim več novih članov. Na občnem zboru je bil podan pregled dela v minulem letu in se je skušal napraviti načrt za delo v bodoče.

Invalidom. Finančno ravnateljstvo v Ljubljani radi tega še ni izplačalo invalidom za

Zjutraj
za lepoto -

Zvečer
za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

februar invalidnin, ker ministrstvo za socialno politiko na njegovo pravočasno zahtevo za te prejemke ni dobilo kredita. Ako ne bo pravočasno kredita iz Beograda, tudi za marec invalidnine ne bodo pravočasno izplačane. Invalidi naj ne vlagajo zaradi izplačila prejemkov nobenih prošelj na Ljubljano, ker jih finančno ravnateljstvo ne more upoštevati.

Izdatki za alkohol v podeželski občini in prostovoljne dobrodelne zbirke. Od nekod s Pohorja piše kmet: Kakor drugod, so tudi na Pohorju pred nekaj leti več občin združili v eno; tako obsega sedaj združena občina vso sosednjo župnijo ter štiri petine domače župnije in šteje okrog 2860 prebivalcev. V tej združeni občini se nahaja 20 gostiln, v katerih se je lansko leto stočilo in spilo 68.402 litrov vina, 18.225 litrov piva in 3120 litrov žganja. Ako računimo liter vina 12, piva 9 in žganja 20 din, zneso to lepo vsotico 1.047.249 dinarjev. Ali bi se pri nas zmogla v kakršen koli »dober namen« nabrati tolikšna vsota v desetih ali dvajsetih letih? In pri tem še ni všteti jabolčnik in gruškovcev, ki se ga popije še več kot vina. Resnici na ljubo treba poudariti, da celi milijon in 47 tisoč domačini sami ne zapijemo. Nekaj alkohola posrkajo letoviščarji in turisti, ki hodijo tod mimo na planine; precej ga pokončajo tudi romarji, ki ob poletnih shodih v obilnem številu pridejo na božjo pot k Materi božji na Polotok ter si utrujeni in žejni zaprašena grla rajši poplaknejo z vinom ali pivom kakor pa z vodo iz nesnažnega potoka, ki teče mimo cerkve. Pravijo tudi, da alkohol greje, vendar letošnje zimo alkohol nima te čudežne lastnosti, ker se tisti, ki ga radi in čez mero pijejo, prav tako čez mrz pritožujejo kakor vsi drugi. Da to ni res, smo se tudi prepričali, ker je

letos največ zmrznilo na poti tistih, ki so se nalili z alkoholom, ki bi jih naj ogrel...

Marenberg dobil telefonsko zvezo. Zadnje dni je bila otvorena nova telefonska zveza Marenberga z železniško postajo Vuhred.

Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo, gnojenje in precepljanje sadnega drevja bo 4. in 5. marca na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj bo teoretičen in praktičen ter bo oba dni od 8 do 12 in od 14 do 18. Za hrano in prenočišče skrbijo udeleženci sami.

Ostrejša zima kot leta 1929. Od Sv. Marjete niže Ptuja poročajo: Od ostrega mraza je spokalo precej drevja, dosti pa so ga obglodali divji zajci. Celo nad desetletne jablane. Drava je od Ormoža do Zavrča čisto zajezena z ledenimi ploščami ter čez in čez zamrzjena, da lahko ljudje grede čez kot pred enajstimi leti. Brod na Dravi pri Zavrču kakor tudi zraven nahajajoči se mlin, last Franca Ožniger iz Formina, so deloma razdrli, oziroma demontirali, da bi ga ne polomilo ledovje. Vsi naši kmečki vremenoslovci so soglasnega mnenja, da je letošnja zima ostrejša nego ona leta 1929.

O znamenjih na nebu. Star pohorski kmet je poslal našemu listu tole: Ves svet se je začel nekam čudno vrteti. Pred tremi leti smo občudovali krasno severno luč, te dni smo bili priča, kako je zvezda Jupiter snubila Venero. Pa to še ni vse! Učeni zvezdoznanci so že pred mnogimi leti zasledili nenavaden prihodnji dogodek, ki ga pa zdaj še držijo v »strogi tajnosti«. Leta 1943. se bodo namreč na zvezdah zgodile neke spremembe; posebno luna bo hodila svojevoljno pot. Najbolj kritičen dan bo velika sobota. Takrat bo objela tema ves svet in bo trajala brez presledka do godu sv. Marka. Ko bo ta grozna, okrog 30

je ugotovil, da mu je bila žena med tem postala nezvesta. Odtlej se je držal svoje prisege, dokler ni v zadnjem času začutil potrebe, da bi kakšno zinil. Tedaj pa je v svojo grozo ugotovil, da se je odvadil govorenja. Iz ust ni spravil niti ene razumljive besede. Sedaj se trudijo zdravniki z njim, da bi mu vrnili govor.

* Čebele pismonoše

V Irvingtonu, država New Jersey v Zedinjenih državah so uprizorili svojevrstno tekmo, in sicer med čebelami, ki so jih bili za ta namen zdresirali. Pet čebel, ki so se razlikovale med seboj po posebnih oznakah, so spustili na 3 km dolgo progo, ki jo je zmagovalka preletela s prednostjo poldruge

bele ko lasje. Nos je bil orlovski. Mož je bil star sedemdeset let, a njegova postava je bila ravna. Dajal je videz človeka, ki je navajen na zapovedovanje, ne pa poslušnost.

Nekaj časa je sočutno gledal Natašo, ki se je stiskala k njegovi ženi, potem pa je naježil obrvi in zamolklo dejal:

»Nad petnajst let nas tlači ta satanska zalega. Vse so nam vzeli: našo zemljo, naš denar, zlato svobodo, zadovoljnost, srečo. Žetev, ki je sad naših žuljev in našega znoja, ni naša, ampak njihova.«

Za trenutek je utihnil. Stopil je k Nataši, ji položil na glavo svojo trdo, žuljavo roko in očetovsko dejal:

»Nataša, zločinska roka vam je ubila očeta. Izgubili ste svojo oporo, svojega prehranjevalca. Toda potolaži se! Od sedaj naprej bom jaz vaš oče. Moja hiša bo vedno odprta zate, mater in brata. Dokler bo moja družina imela košček kruha, ga tudi vam ne bo primanjkovalo. Kakor-ena družina bomo prenašali dobro in zlo.«

Nataša je obrisala solze, dvignila glavo in hvaležno pogledala svojega dobrotnika.

»Bog poplačaj vašo veliko dobrotljivost!« je vzdihnila. »Sedaj bomo lažje prenašali svojo izgubo, ko bomo vedeli, da bomo pri vas vedno našli očetovsko srce.«

»Kdo pa ne bi imel očetovskega srca do takih sirot?« je odvrnil Aleksej.

Karina je objela Natašo in jo poljubila.

»Nataša, dobro veš, da si mi dražja od vseh drugih,« je rekla nežno. »Saj bi nekoč morala priti k naši hiši in postati...«

»Mati Karina,« jo je prekinila deklica, »pustite stare spomine!«

Starka je bolešno vzdihnila.

»Rada, zelo rada bi pozabila na stare spomine, toda spremljajo me noč in dan.«

»Ne govorimo o Klavsu,« je temno pripomnil oča. »On je za nas izgubljen, mrtev!«

»Žal ni mrtev!« je vzdihnila mati. »Še preveč je živ v mojem srcu. Nanj me spominja vse, kar počenjajo boljševiški trinogi. Kajti Šubin, ki je ubil Krilova in druge, ter drugi rdeči voditelji izvršujejo le to, kar višji sklenejo v Moskvi in Odesi. In Klavs je med temi višjimi. O, koliko boljše bi bilo, če bi že ležal v grobu!«

»Živ je, a za nas mrtev!« je pripomnil oča. »Le pomisli, še našemu imenu se je odrekel in si nadel ime Rišin.«

»Prav je storil!« je odvrnila mati. »Tako vsaj ne onečašča našega imena.«

V tem trenutku so se odprla vrata. Vsi trije so pogledali proti njim. V sobo je stopil visok mladenič plavih las, zagorele polti, nežnih potez: Klavsov brat Fedor.

tisoč sekund trajajoča tema odnehala in bo spet posijalo zlato sonce, bodo ljudje tako veseli in dobre volje, da bodo god sv. Marka obhajali tako slovesno kakor največje praznike v letu. — Ako je med bralci »Slov. gospodarja« kakšen neverni Tomaž, ki tega ne če verjeti, naj pa tri leta počaka...

Pritožbe zaradi zajca. Iz Posavja smo prejeli: Tudi pri nas je zima, kakršne že dolgo ne pomnimo. Imeli smo čez dan 30 stopinj mraza. To pa že ni šala! Vse si išče toplote. Ta huda zima je prisilila tudi živali, da si iščejo hrane kjer koli. Radi tega so postali prav letos divji zajci prava nadloga za naše kmete. Tako so zajci napravili veliko škodo, ko so uničili celo drevesnico, katero si je tukajšnji kmet že prav lepo uredil. V njej je gojil okrog 200 najboljših sadnih dreves. Drevesnica je bila sicer dobro ograjena, a vsled letošnjega visokega snega so prišli zajci in tako uničili vsa drevesca. Pa ne samo tu, tudi drugje in ob drugih letnih časih napravijo zajci ogromno škodo. Pa se vprašamo, ali je ravno zima temu kriva — tudi, toda še večji vzrok je pač ta, ker se je vsled sedanjega lovskega zakona divji zajec že vse preveč zaplodi. Zahteva vseh kmetov je, da se lovski zakon popolnoma spremeni ali vsaj v toliko, da dobi kmet pravico, škodljivca na svojem posestvu pobijati. Če ima kmet pravico plačevati davek, naj ima še pravico, da te škodljivce sme na svoji zemlji tudi uničevati!

Nekaj za naše lovce. Iz Zabukovja poročajo: Cestarja Antona Senica je napadel na cesti, ko je jedel kruh, divji merjasec ter mu je s čekanom pretrgal žilo na roki, da mu je curkoma tekla kri. Ker si je z drugo roko tiščal žilo, se merjasca ni mogel ubraniti in je začel vpiti na pomoč. Merjasec se je vpitja ustrašil in zbežal. Ko so ga lovci zasledovali, se je zatekel v Drstvenem v Španov hlev k drugim svinjam, kjer so ga ustrašili. Že prej je bil enkrat obstreljen, pa se mu je rana zacelila. Krogljo pa je imel še v mesu.

*

Prijubljeno binkeščno romanje na Trsat in v Split je ob enem najlepši majški izlet z ladjo po morju: za trsatske romarje na otok Rab, za splitške pa na otok Hvar. Ker je rok za izredno znižano vozniško zelo kratak, pošljite svoj naslov takoj na naslov: Uprava »Po božjem svetuc«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17, da vam pošlje romarski list in navedila brezplačno. 300

Pri težki stolici, napetosti, glavobolu zaradi zaprtja očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefova« voda lahko smiljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Ogl. reg. S. br. 10.474/35.

Pravkar smo izdali v novi izdaji ljudski povesti Martina Krpan (broš. stane 6 din, vez. 14 dinarjev) in Milkovo Zalo (broš. 16 din, vez. 24 dinarjev). Knjigi dobite v vseh knjigarnah. Udje Mohorjevo družbo ju dobijo 25% ceneje, če ju naročijo naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju. 266

Dr. Berčan se je preselil in ordinira Sodna 1 (v palači »Dravac«). 291

Specialist za ženske bolezni in porod Dr. Ipavic Benjamin. Sanatorij Maribor, vogal Prešernova 31—Tomšičev drevored 4. Nizke cene kot do sedaj. 299

Požari

Krog poldne se je pojavil na podstrešju pekarije Kozelj na Ormoški cesti požar, ki se je naglo razmahnil in ogrožal sosedstvo. Gasilcem je uspelo, da so požarno nesrečo, ki je povzročila 30.000 din škode, udušili.

V četrty pri Slivnici v mariborski okolici je izbruhnil ogenj v lovski koči grofa Schönborna. Poslopje je pogorelo in znaša škoda 10.000 din. V Malem Cirkniku pri Krškem je zgorela hiša posestnika Karla Ramoža. V hiši prebivajoča zakonca sta se komaj rešila skozi gorečo vežo. Škode je do 24.000 din, zavarovalnina pa znaša 4000 din.

Od orožnikov prijeta, ker sta tihotapila preko severne meje hrvatske delavca. Orožniki so izsledili in prijeli 39 letnega Albina Repiča in pa 41 letnega Imbra Sinkoviča od Sv. Ožbalda ob Dravi, ker sta pretihotapila v zadnjem času 20 delavcev iz hrvatske banovine preko meje. Delavce je privedel iz Zagreba v Sv. Lovrencu na Pohorje še neodkrit hrvatski agent, ki je zahteval od vsake žrtve 350—400 din. Od te vsote sta dobivala Repič in Sinkovič 200—250 din od vsakega. Upati je, da bo tudi zagrebški agent kmalu v rokah pravice.

Pretep v kaznilnici. V moški kaznilnici v Mariboru so se stepili sredi minulega tedna kaznjenci.

Za povzdigo sadjarstva v Halozah

Sadjarški tečaj

Pri Sv. Barbari v Halozah se pripravljajo enotedenski tečaj za sadjarstvo pod vodstvom raznih strokovnjakov za sadjarstvo. Tečaj se bo vršil okrog Velike noči, najbrž cvetni teden, če bodo dopuščale vremenske razmere. V tečaj, ki bo teoretičen in praktičen, se bodo sprejeli moški v starosti od 16 do 50 let, in to iz obeh sosednjih župnij Zavrča in Leskovca, kakor tudi domačini. Ta tečaj bo za tečajnike brezplačen, dobili bodo hrano brezplačno in ob sklepu nagrade. Prijaviti se je v ta sadjarški tečaj na naslov Sadjarske podružnice, lahko pa tudi župnemu uradu pri

Sv. Barbari v Halozah. Seveda se sprejmejo tečajniki iz vseh Haloz. Tečajniki bodo dobili tudi potrdilo o obisku tečaja. Vabljeni pa ste vsi domačini, da se tega tečaja in te ugodne prilike v obilnem številu udeležite, seveda pa se mora vsak prijaviti.

Pravilno oskrbovanje sadnega drevja

Vsem sadjarjem Haloz se sporoča, da se namerava letos izpeljati načrtno snaženje in pravilno oskrbovanje sadnega drevja, vključno gnojenje in škropljenje. Sadjarji, ki si bodo dali dopovedati v svojo lastno korist, da bodo ta dela opravili in izpolnili vse pogoje, dobijo brezplačno škropivo, sadno drevje,

»Hvala Bogu, da nam je vsaj ta ostal!« je zašepetala mati.

Fedor je pozdravil. Nato je stopil k Nataši in ji smehljalje prožil desnico.

»Nataša, tebe človek redko vidi pri nas. Kako, da si danes prišla? Najbrž si zašla.«

Ker mu deklica ni odgovorila, jo je bolj natančno pogledal. Smeh je izginil z njegovega obraza. Zdela se mu je, da je Natašin obraz nenavadno resen in da ima objokane oči.

»Nataša, ti si jokala?« je vprašal začudeno. »Kaj se je zgodilo?«

Deklica ga je pogledala s svojimi velikimi očmi, v naslednjem trenutku pa jih je povesila, ker so jih zalile solze.

»O, Fedor!« je zajecijala. »Nekaj strašnega se je zgodilo. Šubin...«

»Šubin?« je vzkipeel mladenič.

Zardel je ob tem imenu in čutil, da mu kri sili v glavo. Zanj je bilo to ime nekaj odvratnega.

»Kaj je storil Šubin?« je vprašal hlastno. Stisnil je pesti, kakor da bi hotel napasti zlobneža.

»Šubin je danes ubil Natašinega očeta,« je odgovoril oče.

Fedor je ostrmel. Nato je dvignil roke proti nebu, a jih je kmalu spet spustil. Pesti je še vedno stiskal. Govoriti ni mogel. Vsega je prevzela silna jeza. Stisnil je zobe, tako da so zaškrtali, in siknil:

»On... on...! Ubijalec!«

Za trenutek je utihnil. Prijel je Natašo za roko, jo stresel in rekel:

»Nataša, tvoj oče ni zaman ubit! On nam bo dal od zgoraj znak za vstajo.«

»Fedor!« je preplašena vzkliknila mati. »Kaj nameravaš storiti?«

»Pusti ga, mati!« se je oglašil Aleksej. »Dosedaj smo rekli: 'Jutri se bomo uprli.' 'Jutri' je minul. Upor smo odložili na drugi, tretji, jutri in smo ga odlagali do danes. Medtem pa postaja boljševiški jarem vse težji. število žrtev od dne do dne narašča. To ne more trajati dalje. Dvigniti se moramo in stresti s sebe sovjetski jarem! Hvala Bogu, da se je naposled našel človek, ki bo stvar resno vzel v roke.«

»Moj sin!« je s tresočim glasom zašepetala mati. Njene oči so razodevale nemo vdanost, ko so strmele v Fedora.

»Da, tvoj edinec, mati!« je ognjevito odvrnil Fedor, »ker oni drugi...«

(Dalje sledi)

minute pred zadnjo čebelo. Sedaj mislijo na to, da bi čebele uporabljali v ulogi golobov pismonoš, ker je te razmieroma lahko opaziti in raniti. Brzina in orientacijski čut čebel sta izredna. Poročajo tudi, da nameravajo za prenašanje vesti preko čebel uporabljati zelo majhne, silno tenke filme, ki bodo vsebovali z mikroskopskimi črkami sestavljena besedila.

*
Več avtomobilov nego prebivalcev

Največ zanimivosti v zvezi z avtomobili srečamo seveda v deželi neomejenih možnosti v Združenih ameriških državah. Mesto Cleveland v Ohiu šteje n. pr. več avtomobilov nego prebivalcev, na 290.564 ljudi pride tam 294.000 avtomobilov. Največ av-